ספכן, גו [פסחים טוז כו נה: ביצה לו. ב"ק קיז. ב"מ לח:], ד) [עי" רש"י ב"מ לח. ד"ה

הדביש ובפרש"י סנהדרין הח.

הדבים ובפרש"י סנהדרין קח.
ד"ה מדביש, ד") [לעיל מג.
וש"כן, 1) [ב"מ לב:], 1) [פ" שקים ערוך וע" בערך חבר פ" באריכות], ד) סוכה כב:, ט) [עירובין לג.], 1) [מוספחא

מוכה פ"חו. כ) וברייתה מוכה

טופט פ (ז), כל (פריתת טופט כט.], ל) [שם כו:], מ) [סוכה מח.], כ) [צ"ל לר' מאיר] ויש גורסין לרשב"א רש"ל, מ) ס"א

שהגזע לדדים והקנים הנתונים

בנקבים לדדי לדדים וגי׳ שלפנינו

עיקר רש"ל, ע) שייך אחר ד"ה בחיבור,

חורה אור השלח

וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לְיִיְ אֱלֹהֵיף לֹא תַּעֲשָׁה כָּל מְלָאבָה אַתָּה וּבִנְךּ וּבִתֶּךּ

עבדר ואַמַתר ובהמֶתר וגַרך

הגהות הב"ח

(**ה**) גם' ומנא תימרא דתנן מתיר

החבלים: (3) שם דקמשתמיש כאילן: (1) שם זה הכלל כל שאילו ינטל האילן: (ד) רש"י ד"ה והא קא מכעל כלי מהיכנו כרים:

לעזי רש"י

מש"ש [משי"ש]. ערימות.

,רידוישידור"א]. שפשוף

עשקנ"ס [טשקי"ש]. תיק.

צינגל"א. חבק (רצועת-בטן

לסוס וכיו"ב).

(3)

אשר בשעריה:

החבלים:

"ז א ב ג מיי׳ פכ״ל מהלכום יו א ב ג מיי פכיח מהככות שבת הלכה י סמג לחון סה טוש"ע א"ח סיי רסו סעיף טו יח ד ה מיי שם טוש"ע שם וסימן שה סעיף יח: יש ו מיי פ"ד מהלכות סוכה יש ו מיי פ"ד מהלכות סוכה הלכה ו טוש"ע א"ח סי' תרכח סעיף ג:

רב נסים גאוו

ואפילו למאן דאמר לוקין. כלומר שר׳ ישמעאל סבר כי לאו שניתן לאזהרת [מיתת] ב"ד לוקין עליו, ור״ע סבר לאו שניתן לאזהרת [מיתת]

לאו שניון לאוחות (מימון ב"ד אין לוקין עליו. והא קא מבטל כלי מהיכנו. כבר פירשנו בפרק מפנין שעיקרו בפרק כירה, ופירשנו כי החלוקה בצער בעלי חיים ייתא או דרבנן תמצא בפרק אלו מציאות.

רבינו חננאל ואפילו למאן דאמר לוקין א"כ ליכתוב קרא לא תעשה כל מלאכה ובהמתך, אתה למה לי, אלא לומר לך י כל מלאכה [הוא] ניהו דכי עביד מיחייב, בבהמתו לא עביד מיחייב, בבהמתו לא מיחייב. והלכתא כר' יוחנן דהא דרמי ליתא, דרבא אהדר עליה ופריך לטעמיה, ואע"ג דפריק לנפשיה, לא שבקינן דפריק לנפשיה, לא שבקינן דברי רבא וסמכינן אשנוייה. דברי רבא וסמכינן אשנוייה. הגיע לחצר החיצונה נוטל הכלים וכרי. אמר רב הונא היתה בהמתו טעונה כלי ומתיה (הכלים) [החבלים] והשקין נוטל את הכלים הינטלין בשבת וכלי זכוכית עלה והתנן נוטל את הכלים ניטלין בשבת וכלי זכוכית כפני עצמן, ופריק רב הונא מפני עצמן, ופריק רב הונא בפני עצמז. ופריק רב הונא בפני עצמן. ופויק דב הוגא מי סברת הא דאמרי היתה [בהמתו] טעונה כלי זכוכית בכוסות ואשישות קאמינא דשרי לטלטלן בשבת, בקרני (דאוני) [דאומנא] קאמינא שמוצצין בהן הדם שאסור לטלטלן. (ולמה אסור לטלטלן והא קיי"ל דדבר שמלאכתו לאיסור אפילו לצורך (גופו והא קיי״ל דדבר שמלאכתו לאיסור אפילו לצורך [גופו ו]מקומו שרי). תוב אקשינן עליה הא אמרת מביא כרים וכסתות ומניח תחת משארי וכסתות ומניח תחת משארי הבהמה כדי שיפלו כלי זכוכית הללו על דבר רך שלא ישברו, והלא אסור להשתמש באותן הכרים והכסתות כל זמן שאילו כלי זכוכית עליהן ואינו יכול לישן בהם והנה מבטל כלי מהיכנו. ופריק רב מבטל כלי מהיכנו. ופריק רב אשי בשליפי זוטרי, פי׳ שמנער את הכר או את הכסת מעט והן נופלות כי הא דתנן מעות והן נופלות כי הא חומן מפחז שעל הכר מנער את הכר והן נופלות. ואקשינן עליה היתה בהמתו טעונה טבל ועששיות, מתיר החבלים והשקין נופלים ואע״פ שמשתברין. ופריק רב האניש משתברין. ופריק רב הונא אילו העששיות אינם כלי זכוכית עשויין אלא כולסא, פ" חתיכות גדולות כדכתיב ברול עשות, ורוצה להכניסם לבור לעשות מהן כלי זכוכית. והילכתא כרב הונא דאע"ג דאיתותב הא שני לה, ושנוייא שינויין אינון דהא מתרץ לה מאן דמותבה. ואמרינן דיקא נמי דקתני דומא דטבל מה טבל דלא חזו ליה, פירוש אלא אחר חוו ליה, פירוש אלא אחר שיתקנן, אף האי נמי לא חזי ליה. והא דתניא רבי שמעון בן יוחי אומר היתה בהמתו טעונה שליף של תבואה מכניס ראשו תחתיו ומסלקו מכניס ראשר תחתיו ומסקקו לצד אחר, הילכתא כוותיה שאינו מפרק אלא מכבידו לצד אחר ונופל מעצמו. ובאנו להקשות ממשנתנו אדרבן גמליאל שהיתה חמורו טעונה רבש ולא רצה לפרק חמורו. ובש לא דצה לפוץ המוחד, הא אנן תנן נוטל את הכלים הניטלין בשבת, וזה הדבש הוא ראוי לאכילה היה לו לנוטלו. ומפרקינן דבש זה

והא מבמד כדי מהיבנו. פירשנו למעלה נפרק כירה (דף מג.): ש שתים בידי אדם ואחת באילן. נסוכה נפ"ב (דף כב: ושם) תנן העושה סוכתו בראש האילן יש לפרש בשני ענינים העושה סוכתו בראש האילן כגון שהסכך של סוכה על גבי האילן והאילן סומך

אותה שאין יכול לעלות על אותו סכך אלא אם כן ישתמש באילן שרגילין היו לחת כליהן על הסכך א"נ יש לפרש שהתקרה ממוכה באילן שבנאה בגובה ותחתיה על האילן דהשתא כל שעה שהוא מהלך בסוכה משתמש באילן: בחיבור גוולקי. שני שקין אחד בימין החמור ואחד משמחלו וברחש כל חחד מן השקין רצועה אחת וקושרין אותן שתי הרלועות יחד ועכשיו מונח הקשר כנגד גבו של החמור והשקין מכבידין לכאן ולכאן ואי אפשר להתיר הקשר אם לא יגביהו השקין מעט ונסמכין שתי השקין בכריסו :כלדדים של החמור והוו להו

אע"פ שמשתברין ימהו דתימא יולהפסד מועם נמי חששו קמ"ל תניא ר"ש בן יוחי אומר היתה בהמתו מעונה שליף של תבואה מניח ראשו תחתיה ומסלקו לצד אחר והוא נופל מאליו חמורו של רבן גמליאל היתה מעונה דבש ולא רצה לפורקה עד מוצאי שבת למוצאי שבת מתה והאגן תנן נוטל כלים הניטלין כשהדביש יהדביש למאי חזי לכתיתא דגמלי ויתיר חבלים ויפלו שקין מיצמרו זיקי ויביא כרים וכסתות ויניח תחתיהן ממנפי סוקמבטל כלי מהיכנו יוהאיכא צער בעלי חיים קסבר יצער בעלי חיים דרבגן אביי אשכחיה ליה לרבה דקא משפשף ליה לבריה אגבא דחמרא א"ל קא משתמש מר בבעלי חיים א"ל צדרין הן וצדדין לא גזרו בהו רבנן מנא תימרא דתנן מתיר (*) חבלים והשקין נופלין מאי לאו בחבר "גוולקי דהוו להו צדרין וצדרין לא גזרו בהו רבנן לא בחבר אגלווקי דלא הוו צדדין אי נמי בלכתא איתיביה ⊕שתים בידי אדם ואחת באילן כשרה ואין עולין לה ביו"ש מאי לאו דחק ביה באילן דהוו להו צדרין יוצדרין אסורין לא דכפייה לאילן ואנח סיכוך עילויה (C דקמשמש באילן א"ה אימא סיפא שלש בידי אדם ואחת באילן כשרה ועולין לה ביו"ט ואי דכפייה לאילן אמאי עולין לה ביו"ם ואלא מאי צדדין אסורין סוף סוף אמאי עולין לה בי"ם אלא התם בגואזא פרסכנא דאילן גופיה דופן בעלמא הוא דשוויה דיקא נמי דקתני זה הכלל כל ים אילו שינטל האילן ויכולה לעמוד עולין לָה ביו"ם ש"ם לימא כתנאי אין עולין לה ביו"ם ירשב"א אומר משום ר"ם עולין לה ביו"ם מאי לאו בהא קמיפלגי דמ"ם צדדין אסורין ומר סבר מותרין אמר אביי לא דכ"ע צדדין אסורין והכא בצדי צדדין קמיפלגי מ"ם צדי צדדין אסורין ומ"ם צדי צדדין מותרין רבא אמר מאן דאסר בצדדין אסר נמי בצדי צדדין מאן דשרי בצדי צדדין שרי נמי בצדדין איתיביה רב משרשיא לרבא נעץ

נופלים והאגן תגן גומל את הכלים הגימלי

נבעלי חיים. ותנן (ביפה דף לו.) לא רוכבין על גבי בהמה וה"ה לכל תשמיש: לדדין. שאינו מרכיבו עליו אלא משפשפו על לדי

גבו ואין זה דרך חשמישו ורבנן לא גזרו בה: מאי לאו בחבר גוולקי. דהוו להו לדדין. גוואלקי עשקנ"ס חבר גוואלקי שתים מחוברות יחד ברצועות ומרכיבין על החמור זו מכאן וזו מכאן וצריך לסלקן יחד וליקרב אצל החמור ומשפשף עצמו ונשען גופו בצדי החמור: **נהבר אגלווקי.** שתים שאין מחוברות יחד אלא על ידי טבעת מתכת שבראש הרלועה ובו מסמר קטן כעין שעושין לחבק שקורין

לינגל"א שאינו לריך אלא למשוך מעט והמסמר יולא והן מתנחקות זו מזו: אי נמי בלכחא. כעין שעושין לדרדור יין שיש בהן טבעות

של חבל לכל אחד ואחד ומכנים טבעת בטבעת ונוטל עך כפוף קטן ומכניםו בפנימי ושוב אינו יולא מחברו וכשבא לסלקו מושך העך אליו והן מתנתקין זה מזה ונופלין: ש**חים בידי אדם ואחם באילו**. גבי סוכה תנן שכשירה בג' דפנות ואם עשה שתים כהלכתן

והשלישי עשה באילן כשירה. דפנות לא איכפת לן אם מחוברות הם וה״ה אם כולן נקבעות באילן. והא דנקט שתים בידי אדם

רבותא אשמועינן דאפילו הכי אין עולין לה לאכול ולישן באותה סוכה בי"ט מפני שסככה קשור בדופניה ונשען עליה והוא משתמש

על סככה ונותן כליו ונמצא משתמש באילן. כל כניסה דסוכה נקיט בלשון עלייה במסכת סוכה לפי שרובן עושין סוכותיהן בראש גגן דבכמה דוכתין תנן בה הכי °אין מטריחין אותו לעלות °אמר להם העלום לסוכה °אבל מוריד הוא את הכלים וכן הרבה: **מאי לאו**

דחק ביה באילן. ואותיב ביה קנים של דפנות בנקבים שנקב הרבה בגופו של אילן וסיכך שוב על אותן דפנות ומ"מ אין כאן

חשמיש אלא בלדי אילן: ד**כפייה לאילן.** לענפיו העליונים הטה ללד אילן אחר וכן של זה לזה וקשרן אלו עם אלו ומהן נעשה הדופן:

אמאי עולין לה בי"ט. הרי הסכך נשען עליו והוא משתמש בו: ה"ג אלא מאי לדדין אסורין סוף אמאי עולין לה בי"ט אלא **החם בגוווא פרסכנא שאילן גופיה דופן בעלמא שווייה.** גווא פרסכנא אילן שענפים הרבה יולאין מלדדין ומתפשטין לכאן ולכאן

ושוינהו דופן בעלמא לסוכה ולא סמך הסכך עליהן. ולהכי נקט גווזא פרסכנא ולא שבקיה כדקא ס״ד בדכפייה ולישני כגון דלא

סמך הסכך עליה משום דכיון דדופן רביעי הוא שאינו לריך לסוכה דהא בג' כשירה והסכך נמי לא סמך עליה לא טרח למעבד לו דופן להכי אוקמא בגוווא פרסכנא וממילא הוא בלא טרחא: מאי לאו בהא קמיפלגי כו'. וכגון דחק באילן ומוחיב קנים בלדדין וסיכך עליהן דהוה ליה משחמש בלדדין כשמשחמשין על ידי סככה דאי לא בהא פליגי במאי מוקמא פלוגחייהו דהא

כולי עלמא סברי אסור להשתמש באילן: אמר אביי. א"נ בהכי פליגי ליכא למימר דסבירא ליה (לח"ק)⁰ לדדין מותרין דהני

ללקות עליו: טעונה כלי זכוכים. שאין ניטלין בידו להניחן לארץ: ואפי׳ למ״ר לוקין ליכתוב רחמנא יַלא תעשה והאנן תנן נועל את הכלים הניעלין. כל מלאכה ובהמתך אתה למה לי הוא ניהו וכלי זכוכית ניטלין הן ולמה לי מתיר דמיחייב בהמתו לא מיחייב: הגיע לחצר את החבלים: דאומני. מקיז דם החיצונה: אמר יורב הונא היתה בהמתו שאין ראויין בשבת לכלום לפי מעונה כלי זכוכית מביא כרים וכסתות שמאוסים: והא (ד) מבעל כלי. כרים ומניח תחתיה ומתיר החבלים והשקין וכסתות כשמניחן תחת דבר שאין ניטל מבטלן מהיכנן דשוב לא יטלם בשבת יכי קאמר רב הונא בקרני דאומנא משם ודמי לפותר: בשליפי זוטרי. דלא חזיא ליה והא קא מבמל כלי מהיכנו משואות קטנים ששומט הכר מתחתיהם ונופלין על הכר השני וכן עד שמגיען בשליפי זומרי מיתיבי היתה בהמתו מעונה לארץ: עששיות. של זכוכית מש"ש יםבל ועששיות מתיר את החבלים והשקין סבל בלע"ו ואע"פ שהעששיות משתברין. נופלין ואע"פ שמשתברין התם בכולמא אלמא אסור להניח כרים וכסתות דיקא נמי דקתני דומיא דטבל מה טבל דלא תחתיהן: בכולסת. חתיכות רחבות חזי ליה אף הכא גמי לא חזי ליה ומאי של זכוכית שחינם כלים ועושין מהן חלונות וכיון דליכא פסידא בשבירתן

וסופן להחתך בחתיכות קטנות לא שרו להביא כרים ולהניח תחתיהו: [טבל לא חזי ליה. דמוקלה הוא ואפילו לכהנים לא חזין: ומאי אף על פי שמשתברין. הא ליכא פסידא: מהו דחימא להפסד מועט נמי חששו. ויביא כרים ויניח תחתיהם דהא ודאי

ואפי׳ למ״ד דלוקין. במסכת מכות (דף יג:) הכא אפי׳ לאו ליכא דאי

לאזהורי אמלאכה שעל ידו וע"י בהמתו אתא כגון מחמר ליכתוב

לא תעשה כל מלאכה ובהמתך מאי אתה משמע אתה לבדך ובהמתך

לבדה: בהמסו. במלאכה הנעשית ע"י בהמתו לא מיחייב לאו גמור

אי אפשר בלא הפסד מועט שנילולות ניתזין בשבירתן שאינם ראוין לכלום: שליף. משוי של תבוחה של טבל: והא אנן סנן כו'. ודבש ניטל בשבת ואמאי לא רלה לפורקה: כשהדביש. החמיך: למאי הזי. ואמאי אייתי רבן גמליאל: לכסיסא דגמלי. לכתית של גמלים רדויישדוד"א: ויחיר החבלים ויפלו שקים. דהכי תנן במתניתין בדבר שאינו ניטל. ומשני מלטרו זיקי נבקעים הנודות בנפילתן לארץ: מטנפי. בדבר הנשפך עליהם וקח מבטל כלי מהיכנו דשוב אין ראויין לבו ביום לכלום: והא איכא לער בעלי היים. וליתי דאורייתא ולידחי דרבנן ביטול כלי מהיכנו: קסבר. ר"ג לער בעלי חיים דרבנן ופלוגתא היא באלו מליאות (ב"מ לב:): דמשפשף לבריה הגבה דחמרה. בשבת לשעשע התינוק: קא משחמש מר

מוסף רש"י . והא קא מבטל כלי מהיכנו. שהיה מוכן מתחילה לטלטלו יעכשיו עושהו מוהצה ולעיל מג.) דדומה לסותר בנין (דע קבח:), כשהדביש. התקלקל ועשה ללול מחמת חמימות (סנהדרין קא.) או: ילא טעס (מנחדרין קש,) מוז ימס טעם זובשנו והממיק, לשמליית כמו (לחי בל) ובכל בלעיית, כמו (לחיב לל) ובכל וכמו (קבלם יב) עד לל ירמק מבל הכסף, יפסחו רמוקום עבותיה (ב"ם ידח,) לבתור דגמליר, לכמישה שעל הגמל במישה של אור במישה במיש שגנו כמוש ומסוקג מחמת משחיי חיישר"ח גלע"ו (שם). שתים בידי אדם ואחת באילן. הוחיל וחס ינטל החילן

נופל הרהעית הסוכה. שאינו יכול לעמוד בסמיכת שתים שבחרן, אין עולין לה ביו"ט, דמשתמש באילן (חובה בג.).

רבינו חננאל (המשך) לבריה אגבה דחמרא. פי שפשוף, כדאמרינן ואם מבערב ישפשף, כלומר יוליך ויביא ידו על גופו שיוסר כעין שפשוף ע"ג החמור מן הצד, לא על שדרו של חמור ונחית ואביו מחזיק בו ומחזירו משתמש מר בבעלי חיים, . כלומר המשתמש בב״ח עובר החמור אני משפשף, (ויגדלז) ווצדדיזו לא גזרו בהו

לאו לדדין נינהו אלא לדי לדדים 🔍 שהקנים הנחונים בנקבים לדדין והסיכוך הנחון על גבן לדי לדדים ובלדי לדדים פליגי: . הבהמה מביאין שק וטוענין אותו מצד אחד ושק האחר מצד השני, ומביא חבל וקושרן ומחברן ומשרכבן בצידי הבהמה, הבהומה מביאין של וסופנין אות מבי היו היש של האות מבר השבי, ומביא הביר וקשה ומובון ומשרבן בצירי הבהמה. וכשמבקשין לפרק משאו מגביה השקין לרפרף קשר החבל להיות נחד להתיר, ומתיר ומניח השקין והן יורדין מצידי הבהמה ויורדין לארץ. נמצא מגביה ומוריד השקין בצידי החמור כאשר אני מגביה ע"ג החמור, והוא יוורד בדרך שיפשוף. אמר ליה אביי אינו אומר מתיר החבלים בחבר גואלקי אלא באבר גואלקי כדתנן כיצד מאברין את הערים ומפרשינן ליה מלשון אבר כן מוסיף כמין אבר בגואלקי, והוא למעלה כדאמרינן בפרק לא יחפור (ב"ב ב"ג) באברוורי הוו יתבי. פיי אברוורי, למעלה מן המשאוי

ה. הדביש, פי׳ הופסד במספרש בפרק המפקיד. ותוב אקשינן עליה היה לו להתיר החבלים ומעצמו יפלו השקין. ופרקינן חייש דילמא יחבים, פי הופטר כו מפוש בכון קו המפקיה החבר אקשיבן עליה היחדר להחניה וחבים ומעבה בלה הסקיך ומקיבן הייש הלכמא כשיפלו השקין בקרקע מצטריו זיקי, ופירושו מתבקעין הנדות שהרבש בהן, כדכתיב וילכו ויצטיירו. ומרוב אקשינן עליף אילין על להביא כרים וכסתות וינית תחתיהן ויפלו השקין בהן ולא יתבקעו דהכי שרי למעבד כרב הונא. ופרקינן אם יפלו זיקי אילין על הכסתות נמצא מבטל כלי מהיכנו, ואם תאמר ינערם ויטול הכסתות כמו שאמרנו למעלה, אע״פ שינערם אינן ראויין להשתמש בהן היום דקא מיטנפי. עוד אקשינן עליה ולמה הניח חמורו טעונה, הא איכא צער בעלי חיים, ופריק רשב״ג צער בעלי חיים דרבנן. אביי